

MESTNI LJUDSKI ODBOR LJUBLJANA

PROBLEMI ZDRAVSTVENE, SOCIALNE IN VZGOJNE ZAŠČITE OTROK IN MLADINE V LJUBLJANI

(Nadaljevanje in konec)

PREDLOGI

1. Da se uvede posebna taksa na prodajo vina, ki naj se steka v poseben fond pri LO, s katerim naj se podpre proizvodnja brezalkoholnih pijač in s tem doseže znižanje cen tem pijačam.

2. Preko sindikalnih organizacij ter delovnih svetov naj se doseže ustanavljanje obratnih bufejev v podjetjih, ki naj prodajajo brezalkoholne pijače in mleko ter cenena topila jedila za industrijsko mladino.

3. Da se razširi mreža brezalkoholnih mlečnih restavracij po mestu. Konkretni predlog je, da se kavarna Figovec spremeni v brezalkoholno restavracijo in da se v Tivoliju, ki vse bolj postaja center za igro otrok in mladine, postavi začasni brezalkoholni paviljon, dokler ni možna boljša rešitev z gradnjo.

4. Formira naj se posebna komisija ter pregleda obstoječe gostinske obrate ter ukine oz. razmesti te iz onih predelov mesta, kjer jih je preveč ter zamenja z brezalkoholnimi obrati in restavracijami.

5. 9% otrok je pod varstvom države zaradi tega, ker se oče ali mati izogibata rednemu delu ali pa jih podjetja zaradi nepravilnega odnosa do dela odpuste. V takih primerih tudi kazenske sankcije niso učinkovite. V teh 9% so všteti tudi otroci zapornikov, ki ostajajo brez sredstev za preživljanje.

Pri tem se pojavljajo naslednja vprašanja:

1. Ureditev družin z vztrajnim vzgojnim delom, ob sodelovanju raznih ustanov, podjetij in društev ter družbenih organizacij. Uspešno delo ovira premajhno število sposobnega kadra.

2. Oddaja mladine v mladinske domove, internate, vzgojne domove ter družine. Pri vzgojnih domovih je predvsem slabost v tem, da nimajo možnosti kvalificirati mladince za nek poklic. Tam pa, kjer taka možnost sicer obstaja, pride dostikrat do prekinitve usposabljanja otrok zaradi odpusta iz doma po doseženih polnoletnosti gojenca. Zaradi tega je mladinec brez življenske perspektive, se v delikt povrača, nima nobenega odnosa do dela, delovni kolektivi pa se jih branijo.

Rejništvo: V zadnjem času, ko se je močneje razvil študij otroka in njegovega razvoja v botovem okolju, smo pričeli tudi z razširjanjem mreže rejnikov, ker zdravo družinsko okolje pri otroku in njegovi vzgoji ne more nadomestiti niti najboljše organiziran otroški dom. Do letos se je v glavnem posluževal rejnikov Dečji dom, ki je oddal v oskrbo otroke do 3 let. Z dovršenim 3 letom pa so bili otroci odvzeti in poslani v

domove. Sedaj pa imamo v oskrbi rejnikov 347 otrok. Rejniško mrežo pa bo treba še nadalje razširjati in s tem ustvariti vsem prizadetim otrokom prijetno družinsko okolje.

Zaradi izboljšanja načina dela z otroki, ki jih dajemo v reje ali posvojitev, kakor tudi dela z rejniki bo potrebno ustanoviti neko posebno institucijo, ki se bo ukvarjala s temi vprašanji. Tudi pri socialnem in vzgojnem delu nasploh pri ustanovah in podjetju vedno nalezljivo na problem socialnega delavca kot posebnega poklica. Prav gotovo je, da sta ta dva sektorja dela najboljše in čisto odločujoča za en del naše bodoče organizacije, mi pa še vedno prav na teh sektorjih nimamo kvalificiranega kadra, ker nimamo niti šole za soc. delavce. Patronažni center ima 1 socialnega delavca; na vse dosedanje razpise pa je dobil take ponudbe, da jih ni mogel sprejeti, ker so se priglašali ljudje, ki v dosedanjem vzgojnem delu niso uspeli ali pa njihove moralne in ostale kvalitete niso v skladu s poklicem socialnega delavca.

Zato je potrebno, da se priprava za ustanovitev šole za socialne delavce čim bolj pospeši. Če pa to ne bi bilo mogoče, bi se pa moglo pričeti vsaj z nekimi krajšimi tečaji, s pravico, da se tečajnikom to šolanje z ev. naknadnimi izpiti prizna kot kvalifikacijo. Za take tečaje bi se mogli izbrati kader med našimi dobriimi družbenimi delavci, ki imajo iz svojega dosedanjega družbenega dela že precej prakse na svojem področju, a nimajo poklica. Na ta način bi najhitreje prišli do dobrih in izkušenih socialnih delavcev.

III. Socialno-zdravstvena zaščita otrok in mladine

Na tem področju dela je predvsem važna terenska patronažna služba medicinskih sester. Čeprav deluje že od leta 1925, se je učvrstila šele v letu 1949 in zajela socialno zdravstveno zaščito dojenčkov v celoti.

Njena rast je razvidna iz naslednjih podatkov:

V letu 1949 je bilo izvršenih 3444 obiskov na domu.

V letu 1951 je bilo izvršenih 9841 obiskov na domu.

V letu 1953 je bilo izvršenih 15.466 obiskov na domu in

v letu 1954 je bilo izvršenih 16.180 obiskov na domu, kar kaže zopet očitno zvišanje.

Vse do letos je bila dejavnost bolj zdravstveno preventivnega značaja, manj socialnega. Zato so nam izpadli popolnoma socialni in zdravstveni problemi otrok od 3. do 7. leta. Z ustanovitvijo Patronažnega centra in

dodelitvijo novih moči se je začelo s sistematičnim delom in širjenjem delokroga. S tem, da je bilo tudi zmanjšano število družin na 1 medicinsko sestro od cca 3500 v letu 1951 na 2000 v letu 1954, se je doseglo tudi bolj poglobljeno in kvalitetnejše delo. Vendar bi bilo potrebno doseči, da na medicinsko sestro oz. socialnega delavca odpade največ 1000 družin.

Socialno zdravstvene ustanove

V tesni povezavi s terensko patronažno službo delujejo soc. zdravstvene ustanove, Otroške jasli in Dečji dom za otroke do 3 let ter mladinski socialni domovi za mladino do polnoletnosti. V teh domovih se nahajajo socialno in moralno ogroženi otroci in otroci zaposlenih staršev.

Kot primer naj navedemo nekaj indikacij, po katerih so bili sprejeti otroci v dom v času od 1. jan. do 30. avgusta: otroci zaradi TBC v družini 9%, otroci zaradi zdravljenja ali poroda matere 10%, otroci zaradi vzgojne zanemarjenosti 7%, otroci brezposelnih mater in staršev brez stanovanj 38%, otroci zaradi zdravstvene indikacije 13%, otroci samskih mater 12, iz raznih drugih razlogov 13%.

Ti podatki najočitnejše kažejo, kako težko prizadeva otroke nerešeno stanovanjsko vprašanje. Zato je za vzgojo otroka in njegovo vrnitev v družino eden važnih činiteljev tudi razvoj široke iniciative na področju stanovanjske izgradnje. S tem pa bi prihranili tudi ogromna sredstva, ker nas vsak otrok v Dečjem domu stane letno 180.000 din. Dečji dom pa bi potem postal v večji meri dom za otroke rekonvalescente, s čimer bi lažje opravičili visoke izdatke v korist zaščite otroka.

Nerešeno stanovanjsko vprašanje povzroča česte socialne probleme kot n. pr.

a) matere samohranilke morajo dati v večini primerov otroka v reje, vsled česar se mati in otrok odtujita,

b) Mladoporočenci v večini primerov živijo vsak pri svojih starših ali v skupnih sobah, kar v mnogih primerih povzroča po par letih zakonskega življenja razvezo zakona.

c) Razvezani zakonci stanujejo v skupnem stanovanju, kar ogroža otroke in v poznejših letih povzroča razne psihološke motnje in lažja ali težja skretanja.

Otroške kolonije

Za izboljšanje zdravstvenega stanja otrok, predvsem takih, ki so preboleli težje otroške bolezni, pošiljamo vsako leto otroke v zdravstvene kolonije po predhodnih zdravniških pre-

gleđih. V letu 1953 je bilo koloniziranih 1492 otrok, v letu 1954 pa 1792, (od tega 1442 šolskih in 350 predšolskih). Upravičenih prijav pa je bilo okrog 3200. V tem številu niso všteti otroci, ki so jim oskrbeli letovanja Društva prijateljev mladine, RK in ZB, niti otroci, ki jih je poslalo na klimatsko zdravljenje Socialno zavarovanje. Zaradi visokih režijskih stroškov, ki jih zviša zlasti transport materiala, bo potrebno dobiti stalne domove za letne in zimске kolonije. Tak dom bi bilo možno urediti na Gorjušah, ker ima šolska poliklinika že prostore na razpolago. Njegova prednost bi bila v tem, da ga lahko koristimo preko vsega leta, ker pride v poštev tudi za zimsko sezono. Za ureditev stalnih domov za kolonije govorijo številke same: Za hrano otrok je bilo porabljenega 5.932.966 dinarjev, za režijo pa 5.940.919 dinarjev. V režijskih stroških je največja postavka prevoz materiala in otrok, za kar je bilo porabljenih 3.237.380 din. Umesten bi bil tudi nakup primerne stavbe v naših novih priključenih obmorskih krajih.

IV. NEKATERA VZGOJNA VPRAŠANJA

I. Predšolski otroci

a) Otroški vrtci: ko govorimo o družbeni odgovornosti za vzgojo naše mlade generacije in omoči, ki smo jo dolžni v tem pogledu nuditi družini, se takoj srečamo s problemom predšolske vzgoje. V Ljubljani imamo 10.000 predšolskih otrok od 3 do 7 let, od katerih bi vsaj 1/3 morali nuditi možnost vzgoje v otroških vrtcih, da jim s tem olajšamo prehod iz brezskrbne dobe ranega detinstva v šole ter da mnoge izmed njih vsaj delno zaščitimo pred težkimi socialnimi problemi, ki jih občutijo v družini vsled raznih bolezni, alkoholizma, družinskih nesoglasij, stanovanjskih prilik in slično, da ne govorimo posebej o važnosti predšolske dobe za formiranje karakternih kvalitet otroka.

V Ljubljani imamo 14 vrtecev, v katerih je zajetih sedaj 675 predšolskih otrok, kar znaša komaj 7%. Če k temu prištejemo še 430 šolskih otrok, ki so jih vrtci sprejeli, smo že za 153 otrok prekoračili kapaciteto vrtecev (950) in s tem občutno zmanjšali možnost solidnega vzgojnega dela in higijensko zdravstvene zaščite, katera pa je spričo tega, da vrtci sprejemajo utrjene otroke, ki so podvrženi raznim obolevanjem, zelo važna, stanje pa je tako, da so v večini vrtecev morali ukiniti jedilnice in spalnice in se uporabljajo kot dnevne sobe.

Ta problem je namreč pereč v centru mesta, medtem ko na periferiji kapaciteta ni polno izkoriščena. V glavnem so sprejeti v vrtce le otroci zaposlenih mater (746), ki sicer žive v neurejenih družinskih razme-

rah ali ker imajo le po enega roditelja (teh otrok je 390).

Center mesta, ki je najgostejše naseljen, ima samo 2 vrtca (na Prešernovi cesti in na Poljanah). Vrtec Franceta Prešernā ima že 30 otrok zaposlenih mater preko kapacitete, v septembru in oktobru pa je odklonil že 60 nujnih prošenj za sprejem. Vrtec Poljane jih ima 29 preko kapacitete ter je prisiljen odklanjati vse prošnje nezaposlenih mater. Problem v centru je pereč tudi zaradi tega, ker v te vrtce vodijo matere svoje otroke iz vseh predelov Ljubljane, kjer vrtci ne obstajajo. Nujno bi bilo v kratkem odpreti vsaj 3 do 4 vrtce. Otroški vrtci v predelih kot je Trnovo, Galjevica, Moste itd. so nujni, ker bi služili kot socialno preventivna ustanova za vzgojo otrok.

Sedanje stanje je dovedlo do tega, da razne naše organizacije, kot tudi posamezniki ustanavljajo vrtce, ki so neregistrirani in nekontrolirani (v zaslišnih prostorih z nestrokovnim vodstvom in v raznih stanovanjih), kjer sta vpliv na način vzgoje in vsaka kontrola onemogočena.

Za rešitev vseh teh vprašanj ni drugega izhoda, kot da pričnemo reševati problem predšolske vzgoje z gradnjami in kjer je možna tudi utesnitev oz. preselitev.

Predlogi družbenih organizacij, ki se bavijo z vzgojo otrok in Sveta za prosveto so:

1. Da se v letu 1955 predvidijo proračunska sredstva za gradnjo novega otroškega vrtca v centru mesta (z večjo kapaciteto). Svet za prosveto pa naj bi izdelal perspektivni plan za gradnjo v bodočih 3 do 5 letih.

2. Da se pri vseh novogradnjah šolskih objektov predvidijo in zgrade prostori za vrtce.

3. Da se tudi pri večjih gradnjah stanovanjskih ali poslovnih objektov, pri raznih blokih predvidijo primerni prostori za vrtce.

4. Da se izposluje preselitev uradov Kmečkega glasu v Komenškega ulici, kjer so zelo primerni prostori za vrtce. Te prostore že skoro leto in pol zahteva zbor volivcev IV. volilne enote. Za ta vrtec je že 96 prijav Miklošičevega terena, medtem ko bi Resljev teren imel tudi najmanj toliko interesentov.

5. Vzporedna potreba po vzgojiteljskem kadru nam narekuje, da omogočimo abiturientom gimnazij, da se jih honorarno nastavi v vrtcih, istočasno pa se jim da možnost hospitiranja na vzgojiteljski šoli v IV. letniku pri pedagoških predmetih in praktičnih nastopih. Ob koncu pa naj bi polagali diferencialno maturo.

Ob večjem številu interesentov (12-15) pa bi bilo mogoče uvesti abiturientski tečaj (trajanje 10 mesecev) za pedagoška

predmete in prakso prav tako z diferencialno maturo. MLO pa naj bi tečajnike stipendiral. S tem 'bi hitreje zadostili potrebam, ki jih skozi redno šolanje, ki nam daje 30 do 40 vzgojiteljic letno za vso Slovenijo ne moremo kriti.

B) Otroška igrišča. Velik doprinos k reševanju predšolske vzgoje so tudi otroška igrišča, ki bi jim mogli od prvih pomladanskih do zadnjih jesenskih mesecev koristiti kot obično predšolske vzgoje. Seveda je v tem slučaju potrebno postaviti določene norme kot so: strokovna vzgojna moč na igrišču, potrebne sanitarije in ogražene zelene površine. Tako vsaj do neke mere urejeno in organizirano otroško igrišče je »Cibranov raj« (v bivšem Nunskem vrtu). Letošnje delo v tem igrišču je kljub raznim pomanjkljivostim zelo veliko odobravanje volilcev, zlasti žena, ki so po ves dan lahko imele otroke na zraku, ne da bi jih obremenjevala skrb za varnost in vzgojo otrok.

Ljubljana ima sicer 16 otroških igrišč, vendar po svoji površini in razdelitvi na posamezne dela mesta ne odgovarjajo potrebam in številu otrok. Razen dveh igrišč so vsa brez sanitarnih naprav (stranišča, vodovod) in večina igrišč je neograjanih, kar za predšolskega otroka predstavlja precejšnjo zdravstveno in življenjsko ogroženost.

V preteklem letu so sicer mnoga društva prijateljev mladine (DPM Majde Vrhovnik, Resljevi, teren Šiška itd.) pokazala veliko skrb za to problem. Iz svojih sredstev so vzdrževala čuvaje igrišča, nabavila kjučavnice in skrbela za zaklepanje preko noči, oskrbela redno čiščenje. Vendar društva to težko zmorejo, ker nimajo rednih večjih dohodkov, predvsem pa niso v stanju investirati niti plačevati strokovnega kadra. Zveza prijateljev mladine bo skušala rešiti vprašanje pomožnega vzgojnega kadra na ta način, da bi se v okviru ljudske univerze pričelo s tečajem za varuške, ki bi bile pripravljene na prostovoljni osnovi žrtvovati nekaj ur dnevno ali vsaj tedensko nekaj ur za vzgojo otrok na igriščih. Družbene in društvene iniciative torej ne manjka, vendar pa je nujna tudi pomoč MLO.

Navedemo naj le nekaj predlogov, ki jih dajejo naše družbene organizacije in o katerih razpravljajo naši volilci:

1. Na obstoječih igriščih bi morali takoj pričeti z graditvijo sanitarnih naprav (stranišč in vodovodov) ter urediti ograje tam, kjer jih ni (ograje so lahko iz zelene žive meje in ni nujno, da so iz dragega gradbenega materiala).

2. Postopoma bi bilo vsaj za igrišča, ki so zelo frekventirana, postaviti strokovno moč — otroško vzgojiteljico. Društva prijateljev mladine pa bi poskrbela za pomožni kader. Vzgojiteljica naj bi bila vezana na najbližji vrt, kjer bi delala ob slabem vremenu. V zimskem času bi lahko ta vzgojiteljica prevzela zimsko spretno (dopolnidske in popoldanske) z otroki, ki jih vrt ni mogel sprejeti. S tem bi ogromno koristil zdravju otrok in razbremeniti žene.

3. Zbor volilcev Društva prijateljev mladine Miklošičevega

terena in Zveza prijateljev mladine Ljubljana predlagajo tudi naši skupščini, da se prostor na Kolidvorski ulici, ki ga sedaj koristi mestna vrtnarija, da na razpolago za otroško igrišče. Ta predlog podpiramo s tem, da je samo na Miklošičevem terenu preko 500 otrok, ki nimajo nobenega prostora za igro in prav tako tudi del Resljevega terena gravitira na ta prostor. Poleg tega je tudi ta prostor že ograjen in delno zasajen z zelenjem. Če računamo tudi to, da se v Komenskega ulici ustanovi vrt, bi nastala zelo živa in prepotrebna zveza med vrtcem in igriščem.

4. Vso pomoč bo potrebno nuditi tudi društvom prijateljev mladine Moste, Novi Vodmat, Zelena jama, Jarše, Trnovo, ki pripravljajo novo otroško igrišče za njihov predel. Igrišče je zamišljeno kot študijsko, kjer se namerava urediti popolnoma nov tip igrišča. Kot glavni rekvizit bi služil odpadni gradbeni material, kar bi dotična društva oskrbela s pomočjo raznih podjetij, prebivalstvo pa bi se angažiralo na prostovoljni delovni akciji. MLO naj bi nudil pomoč z deli iz Mestne vrtnarije, ki naj bi prostor primerno uredila in zasadila.

5. V Ljubljani čutimo nujno potrebo po urejenem otroškem zabavišču. Lokacija je že določena (bivši velesoj) tudi osnutek projekta je že izdelan, nekatera dela so se že pričela (kotalkališče) in na razpolago so še nekateri rekviziti (avtomobilčki, tricikli). Predvideno je, da se gradi strelišče za zračne puške, avtomobilska in kolesarska steza s potrebnimi prometnimi znaki, tobogan, razna zvirala in slično. Ker zabavišče ne bo nudilo razvedrila samo Ljubljanskim otrokom, pač pa tudi vsem onim, ki ob raznih številnih izletih obiskujejo Ljubljano, so v fond za dograditev pripravljene prispevati tudi Zveze športov Slovenije, Strelška zveza Slovenije, Zveza prijateljev mladine Slovenije in še nekatere druge organizacije. Potrebno bi bilo, da vsaj del tega zabavišča dogradimo in otvorimo konec pomladi leta 1955, ko praznujemo 10-letnico osvoboditve Ljubljane, in upamo, da bo skupščina ta predlog osvojila. Izvedbo tega pa morata prevzeti Svet za prosveto in Svet za komunalo s pomočjo vseh zainteresiranih društev in organizacij ali pa naj bi jo še nadalje vodil odbor pri Zvezi prijateljev mladine, ki je sestavljen iz predstavnikov telesne vzgoje, ljudske tehnike, strelcev, potrebnih strokovnjakov itd., v katerega pa je vključiti še predstavnike MLO.

Kolikor skupščina osvoji drugi predlog, bi bilo potrebno dodeliti temu odboru oz. odobriti Zvezi prijateljev mladine v proračunskem predlogu za to predvidena finančna sredstva.

II. ŠOLSKA MLADINA

Problemi s področja obveznega šolanja so bili pred skupščino že često obravnavani (t. j. prenatrpanost naših šol, in s tem zvezana zdravstvena problematika, vprašanje gradenj in slično). Zato o tem ne razpravljamo posebej na tem mestu.

Pri vzgoji mladine se opozarja šestokrat škodljivi vplivi filma, slabih knjig, razen preloženih časopisov s slikami in raznimi za mladino neprirnimi romanji v dnevnem tisku.

1. Vzgojni domovi, internati in študentska naselja.

Teh ustanov je v Ljubljani 28 s 4.639 gojenci, od tega jih je v srednješolskih domovih in internatih strokovnih šol 3.394, v študentskem naselju pa 1245 študentov. Gojencev iz Ljubljane je v srednješolskih in strokovnošolskih internatih 7,5%, v študentskih domovih pa ni gojencev iz Ljubljane. Stanje vseh naših domov je prilično slabo, nekatere zgradbe so nujno potrebne adaptacij, večje število internatov pa se nahaja v higiensko skrajno zanemarjenih in propadajočih barakah, kar zahteva v bližnji bodočnosti gradnjo novih stavb v te namene. Tudi inventar je pomajkljiv in izrabljen ter bi internati samo za kritje potreb kuhinjskega in jedilnega inventarja ter posteljnne opreme potrebovali cca 15 milijonov. Rešitev teh problemov stoji vsekakor pred našim ljudskim odborom.

Vendar se uprave naših internatov bore tudi s težkimi problemi, ki jim jih povzročajo ostali okraji, katerih mladina je bila sprejeta v internate. Tako n. pr. za mesec september in oktober dolgujejo razni okraji za oskrbnine v vajenskih in dijaških domovih 3.168.000 din, dolg v študentskih domovih pa znaša 568.000 din. Ta problem nakazuje, ker bi tako naše družbene organizacije kot tudi MLO želele zaščititi mladino. Nemogoče je, da bi vsa ta sredstva prihajala od MLO Ljubljane, ker jih nima, niti ni dolžan prevzeti dolžnosti ostalih ljudskih odborov, ki se do sedaj niso pričeli reševati vprašanja štipendij ali pa že tudi rešenih štipendij redno ne izplačujejo.

Tako stanje je močno vplivalo na poslabšanje v prehrani in ostale preskrbe, ki je že tako pomanjkljiva in bi bilo nujno, da se hrana za en obrok pomnoži; kajti prizadeti so tudi redno plačujoči oskrbovanci in je ogroženo zdravstveno stanje internatske mladine v celoti.

Predlagamo MLO, da se v interesu zaščite mladine, ki bi ob nespremenjenem stanju morala biti odpuščena iz domov ter bi zato morala prenehati s študijem ali ukom, taki primeri: obravnavajo v dnevnem tisku in s tem navaja prizadete okrajne ljudske odbore, da se prično resneje ukvarjati s takimi problemi na svojem področju.

3. Nekaj problemov industrijske in vajenske mladine

a) Eden najbolj perečih problemov v uk že vključene vajenske in industrijske mladine so njihove šole in internati. Tako se nahajata dom in šola gradbene stroke z zasedbo 400 vajencev v barakah, ki se pogrezajo, podirajo in nagibajo. Dom železniške industrijske šole s 150 učenci, gozdarska srednja šola in njen internat s 174 dijak, dom vajenske šole čevljarke stroke z 90 vajenci, dom zobotehnične srednje šole s 46 dijak so prav tako nastanjeni v skrajno slabih lesenih provizorijih, brez kanalizacije, mladina pa je izpostavljena prepihu, mrazu, mišim in podganam.

Stanje navedenih objektov je tako, da s higiensko zdravstvenega vidika govori za takojšnjo ukinitvev internatov. Potrebno je posebej poudariti dejstvo, da so prav šole in internati za našo delavsko mladino v najkri-

tičnejšem stanju, dasi bi morala biti vsa družba, zlasti pa nasa podjetja, industrijska in obrtna, življenjsko zainteresirana na zdravem in krepkem delovnem naraščaju. Po podatkih inž. Seremeka iz Sarajeva je LR BiH dala začetne investicije za novo vajensko šolo in internat gradbene stroke 300 milijonov din, za naprej pa bodo gradbena podjetja vse republike plačevala pol do 1% prispevka od bruto dohodka.

Veliko teh vprašanj bo možno rešiti v okviru sredstev, ki se zbirajo iz plačevanja kadrovskega prispevka podjetij, ki je uveden s 1. januarjem 1955.

b) Kljub zakonodaji, ki štiti delovnega človeka, zlasti delovno mladino, je še danes v Ljubljani dovolj primerov izkoriščanja vajencev (zaposlitev preko dovoljenega delovnega časa, prikrajševanje pri zaslužku, zaposlovanje z deli, ki ne spadajo k stroki).

c) Posebno vprašanje tako pri vajenski kot pri srednješolski mladini predstavljajo »vozači«. Samo med vajenci imamo 337 vozačev ali 18,6% vseh vajencev, med srednješolsko mladino pa je 1242 vozačev. Tu so računani le oni otroci, ki se morajo posluževati vsaka ali avtobusa (ne kolesarji) in so prisiljeni na ulicah po nekaj ur čakati na odhod vlaka. Ves ta čas je popolnoma neizkoriščen za učenje niti jim ni omogočena kakršnakoli kulturna zabava. Razumljivo je, da se tej mladini nudi najugodnejša prilika, da se nauči pohajkovati ter pri tem zabrede v pijančevanje, kvartanje in slično, poleg tega pa je zlasti v jesenskih in zimskih mesecih močno ogroženo zdravje te mladine.

To vprašanje bi morali rešiti v okviru šol vzporedno z vprašanjem pomoči učencem, katerih starši so ves dan zaposleni, preko šolskih in dnevnih sob. To pri dosedanji prenapoljenosti šol seveda ni mogoče.

Zato podpiramo pred MLO prošnjo in predlog Počitniške zveze, da se ji dodeli stavba Akademskega kolegija v Kolidvorski ulici. Počitniška zveza namreč s polno pravico zahteva vrnitev stavbe, ki je bila v stari Jugoslaviji še njena last, t. j. stavbe v Drenikovi ul. 22, kjer imamo sedaj del vrtca v Sp. Šiški. V tej stavbi se nahaja 75 šolskih otrok, ki imajo doma neurejene razmere in je zato ukinitve tega vrtca nemogoča. V zameno za to stavbo predlaga počitniška zveza, da se ji dodeli stavba bivšega Akademskega kolegija, ki leži na takem mestu, da bi v celoti ustrezala potrebam počitniške zveze. V tej stavbi bi se takoj organiziralo življenje »vozačev«, istočasno pa bi rešili tudi problem otroških in mladinskih izletov v Ljubljano ter prepričali, da se celi razredi osnovnošolskih otrok, ki prihajajo v Ljubljano, potikajo po ulicah pozno v noč, ko čakajo na odhod vlakov. Smatramo, da bi se dala stavba postopoma predati, da pa bi se zelo hitro lahko izpraznil spodnji prostori (ki so nam najpotrebnejši, ker se v njih nahaja podoficirska menza), v kateri se, mimogrede rečeno, hrani veliko število oficirjev in civilistov, kar naj se prenese vse v okvir Doma armije. Zveza prijateljev mladine in Počitniška zveza sta pripravljena takoj urediti prostore

za vozače in mladinske izletnike ter organizirati življenje in zabavo za njih. Primerne prostore bi bilo treba oskrbeti tudi v Polju in Sentvidu, ker je za območja prvega čez 150, drugega pa čez 70 vozačev.

d) Ob koncu vsakega šolskega leta se v vedno večji meri pojavlja problem vključevanja mladine v poklice. V Ljubljani je približna razdelitev mladine, ki konča obvezno šolanje, sledeča: ena tretjina jih prestopi v višje gimnazije, ena tretjina odide na srednje strokovne šole in v uk, ena tretjina pa se »porazgubi«. Za nas sta problematični zadnji dve tretjini, pri katerih se začne borba za mesta.

Dejstvo je, da kljub že razviti propagandi, ki se vrši po zvezi prijateljev mladine in društvu strokovnih učiteljev in profesorjev, preko roditeljskih sestankov, nismo še uspeli konkretnije reševati tega vprašanja, ker od naših gospodarskih organov ne moremo dobiti niti kdar vsaj približnega števila mest za učence v industriji in obrti. Pri nas niti nimamo izračunano starostno povprečje v raznih vejah gospodarstva in zato ne poznamo kritičnih točk. S tem je v nevarnosti nadaljnji razvoj nekaterih industrijskih in obrtniških vej, mladini pa ne odpremo možnosti, da bi se usposobila. Predvsem pa je težko vprašanje ženske mladine, ki je niti v stroke, ki bi njej ustrezale (urarska, preciznomehanična, slaščičarska), nočejo sprejemati, nimamo pa posebnih šol, ki bi dajale kvalifikacijo za razne gospodinske poklice.

Za rešitev teh problemov bi bilo nujno potrebno, da se čim hitreje izdelata statistična analiza za povprečne starosti v naši industriji, dalje, da komisija za ugotavljanje vajenskih mest, ki je sestavljena pri gospodarskem svetu, prične z aktivnim in sistematičnim delom. Delo te komisije je popolnoma zastalo, ker čakajo na statistične analize. Za trenutno stanje pa bi bilo koristno, če teče oboje istočasno.

Za žensko mladino je potrebno, da vztrajamo na tem, naj se jo zaposli na vseh mestih, kjer njene fizične zmogljivosti to dovoljujejo, a delovni pogoji niso škodljivi zdravstvenemu stanju. Brez dvoma pa bi morali v bodočih letih razširiti žensko obrtno šolo, za katero je veliko zanimanje in njena sedanja kapaciteta ne ustreza.

Predlog zveze ženskih društev in Zavoda za napredek gospodinjstva je, da bi se ustanovila tudi šola za gospodinske poklice. Potrebe za tem se javljajo v vseh naših internatih, vrtcih, prehrabnih obratih, menzah in raznih gostiščih, bolnišnicah, za katere bi predlagana šola lahko dajala vodilni in drugi strokovni kader; da bi se šola lahko ustanovila, bi jim bilo potrebno vrniti stavbo šole, še Krekove gospodinske šole. Ker pa to ni mogoče zaradi uporabe te stavbe za bolnišnico, naj bi se jim dali prostori v Studentskem domu Ivana Mojzerja na Poljanski cesti, iz katerega se bodo študentje preselili v Studentsko naselje.

3. Vprašanje telovadišč in igrišč za šolsko mladino

Zdravstveno stanje mladine oz. stalni porast fizičnih deformitet pri šolski mladini zabre-

va, da se ustavimo tudi pri tem problemu.

Fizične deformitete (okvare hrbtenice, ploske noge, zvrnjene gležnji itd.) ima po podatkih šolske poliklinike 36,4% učencev. Lani je bilo le 28,6%. Najmanj jih je v osnovnih šolah — 31%. V gimnazijah 33,7%, v strokovnih šolah 40,10%. Porast števila deformitet od lanskega leta je razviden iz naslednje tabele:

Šole	Fizične deformitete v šolskih letih	
	1952-53	1953-54
Pomožna šola	41 %	37,3%
Osnovne šole	20,8%	31 %
Gimnazije	30,3%	33,7%
Strokovne	47,9%	40,9%
Vajenci ob vstopu v uk	18,8%	44,1%
Vajenci ob zaključku uka	45 %	61,7%

Vzroki so delno v neprimerni prehrani, katere posledice so rahitična obojenja, v površno izdelani obutvi, predvsem pa v pomanjkljivosti telesne vzgoje in v veliki obremenjenosti otrok z učenjem v prenatrpanih šolskih razredih in v slabi šolski opremljenosti.

V Ljubljani imamo 64 šol, toda le 40 šolskih poslopij, telovadnice pa je samo 18. Tudi te obstoječe telovadnice so močno frekventirane, da je zračenje onemogočeno v večini osnovnih šol, a tudi v ostalih imajo polovico telesnovzgojnih ur v razredu, kar je zdravju otrok bolj škodljivo kot koristno. Tudi športni dnevi se ne morejo v redu razvijati, ker nimamo zadostno število igrišč. O vprašanju telesne vzgoje v celoti nimamo namena govoriti, ker bi to zahtevalo poseben referat. Da bi vsaj ublažili problem, ki naravnost kriči po ublažitvi, bi bilo v prihodnjem letu potrebno, ko se nam ob 10-letnici obeta precej povečana aktivnost tudi na telesnovzgojnem področju, pomagati dograditi z ljudsko iniciativo že precej dograjen stadion Svobode na Viču, kjer bo možno udeleževanje v telesni vzgoji od predšolske mladine do odraslega članstva. Dalje je potrebno urediti in opremiti letno telovadišče pri novi telovadnici v Mostah in v Zeleni jami, kjer so dani vsi pogoji. Isti pogoji obstajajo tudi v Trnovem, kjer je prav tako lokacija že predvidena. Za ureditev teh igrišč so potrebna le še denarna sredstva.

Za center mesta pa bi morali zgraditi športna igrišča pod Cerkovnim gradom. Poleg možnosti, ki bi jih s tem dali vsakega posamezniku za športno udeleževanje, bi ta igrišča, ki so v neposredni bližini novih šol, lahko zelo koristila šolski mladini za obvezno telovadbo. V perspektivi pa bomo morali misliti na to, da pri vseh novograjenih šolah postavimo v prvi plan tudi telovadnico, oziroma kar je iz zdravstvenega stališča še bolje, zunanje krite prostore za telesno vzgojo.

IV. VZGOJNA POSVETOVALNICA

Vprašanje vzgojne posvetovalnice, ki naj bi zajela vso vzgojno problematiko od predšolskega otroka do pubertetnika, se je postavljalo pred nas precej dolgo dobo. S tem v zvezi je

Zveza prijateljev mladine skupno s pedagogi osnovnih, srednjih in visokih šol ter zdravniški specialisti in psihologi izvršila vse predpriprave funkcionalnega značaja. Vzgojna posvetovalnica je bila postavljena na tako osnovo, da bi vršila ne samo nalogo v smislu kurative, pri vzgojnih, moralnih, psiholoških problemih posameznih otrok in mladoletnikov, temveč tudi v smislu preventive s tem, da se prične ob najožjem sodelovanju s porodnišnico in posvetovalnico za nosečnice tudi študij otroka pred in takoj po njegovem rojstvu. Ko je bila stvar zrela za ustanovitev in ker se je smatralo, da naj bi to postala ena od vzgojnih institucij MLO, je bil predlog (predskutiran na Svetu za prosveto) na XIV. seji Mestnega zbora in XI. seji Zbora proizvajalcev 7. 4. 1954 tudi sprejet. Kljub temu, da je od tedaj preteklo že 9 mesecev, pa posvetovalnica dejansko ni ustanovljena, oziroma ne deluje, ker zanjo niso bili preskrbljeni prostori. Z ozirom na to, da bi morala vzgojna posvetovalnica imeti stalen stik s šolami in predvsem s Šolsko polikliniko, smatramo, da bi bili zanjo najprimernejši prostori v stavbi Šolske poliklinike, kjer naj se izpraznijo prostori, ki so zasedeni kot stanovanjski prostori.

Potrebo po dejanski ustanovitvi vzgojne posvetovalnice in dodelitvi potrebnih prostorov utemeljujemo s tem, da doslej nimamo institucije, ki bi se bavila z navedenimi problemi, ki pa obstajajo v precejšnji meri. Svet za prosveto se bavi s tem, kako nuditi možnost rehabilitacije predšolskim defektnim, moralno ogroženim in težko vzgojljivim otrokom, prav tako pa postaja se večji problem otrok, ki se jih v prvem razredu šole spozna kot časno telesno in duševno manj zmogljive otroke. Tudi problem moralno ogroženih problematičnih pubertetnikov, ki jih čisto kasneje delno moramo obravnavati kot delikvente, naši skupščini ni poznan. Vse to so argumenti, ki govore o nujnosti, da čimprej rešimo problem prostorov posvetovalnice in pridemo od formalne k dejanski ustanovitvi.

Ob koncu naj spregovorimo nekaj besed o izrednih namenskih sredstvih, zbranih v fond za zaščito otroka pri MLO po zvezni uredbi o ustanovitvi tega fonda.

Fond za zaščito otroka je stalni fond, v katerega se stekajo darila posameznih podjetij in niso podvržena obdavčenju. Namenjen pa je za kritje onih potreb, ki ne morejo priti v okvir rednega proračuna MLO, predvsem za razvijanje družbene iniciative na področju otroške zaščite.

Do sedaj je zbrana za ta fond 5.649.086 din (to je do 1. 11. 1954), kar je dokaj nizka vsota, če upoštevamo možnosti, ki so obstajale. Precej daleč zaostajamo za nekaterimi drugimi mesti. Celje je n. pr. do sedaj zbralo 9 milijonov, prav tako pa smo obveščeni, da so ostala mesta v Jugoslaviji, ki jih lahko primerjamo z Ljubljano, zbrala precej več kakor pa mi. Ugotoviti moramo, da so do sedaj darovala v fond le manjša podjetja, ki so sposobna dati le manjše vsote. Od preko 500 podjetij jih je prispevalo le ne-

kaj okrog 90, medtem ko večja podjetja stojijo ob strani — našli bi jih le nekaj: Les Ljubljana, Gradis, Slovenija-vino, Tobačna tovarna, Angora, Pletenina, vse tiskarne, papirnica Vevče, Tovarna kleja, Pivovarna Union, Crevarna, Tela, Saturnus, Kemična tovarna, Tekstil Ljubljana, Kartonažna tovarna, Ljubljana itd.

Akcijo za zbiranje sredstev v fond je v glavnem vodila do sedaj Zveza prijateljev mladine skupno z okrajnim sindikalnim svetom. Bilo pa bi prepotrebno, da na osnovi navedenih podatkov stvar prediskutiramo in da v nadaljnjem delu nudi svojo pomoč predvsem Zbor proizvajalcev, ker je z novimi predpisi v zvezi s širokimi možnostmi v pogledu načina delitve dobička gospodarskih organizacij olajšano dajanje teh sredstev za take namene.

Problemi in predlogi niso rešljivi preko noči. Potrebna bo daljša doba, potrebna bodo sredstva, ki so trenutno angažirana za reševanje drugih vprašanj.

Prav gotovo pa je doba, ko stojimo pred razvojem komun, najprimernejša, da ta vprašanja temeljito premislimo. Medtem ko postajajo vse jasnejše konture in vsebina družbenega upravljanja v zdravstvu, socialnih in prosvetnih ustanovah, istočasno odpravljamo s tem tudi vsako zgolj uradniško ali celo birokratsko skrb za otroke.

To prenašanje kompetenc in vedno večja neposredna odgovornost vseh državljanov v komun je do sedaj najgloblja demokratizacija, ki bo zbudila in omogočila večjo iniciativnost vsakega državljanja za skupne interese in bo mobilizirala tudi vso družbo za razvoj vsakega posameznika, posamezne družine, predvsem pa za otroka. Za pravilno funkcioniranje družbenega upravljanja pa je najboljša pot postavitev pozitivnih ciljev, pozitivnih nalog, ki bodo potegnile za seboj vse večji krog državljanov.

V zvezi s poročilom stavljamo poleg posebnih predlogov, ki so navedeni v samem poročilu, še nekaj splošnih predlogov za reševanje celokupne problematike:

Predlogi iz področja socialnega skrbstva:

1. Zaostriži odgovornost staršev za vzgojo in vzrejo otrok ter jih po individualni presoji po potrebi primerno kaznovati (sodišče).

2. Z ozirom na dejstvo, da stanovanjskega vprašanja spriče gospodarske situacije ni mogoče rešiti v kratkem času, je pa čestokrat povod porajanju raznih socialnih problemov, predlagamo, da se v prioritetni red dodeljevanja stanovanj vnese tudi najbolj pereče socialne primere;

- a) razvezani zakonec;
- b) matere samohranilke;
- c) tuberkulozne družine;
- d) primeri skupnih sob, kjer se nahaja več po veččlanskih družin, ali v primerih, ko družine stanujejo v popolnoma neprimernih stanovanjih (n. pr. dvoravnice, podstrešja, razni hlevi itd.).

3. Ojačati socialno zdravstveno službo predvsem na perifernih predelih mesta in postopoma odpirati mladinske vzgojne ustanove (otroški vrtec, dnevnice, sobe za šoloobvezne otroke, urejena otroška igrišča, potu-

joče otroške posvetovalnice, urejeni športni prostori za mladino; za roditelje pa vzgojno delo preko šol — roditeljski sestanki, predavanja preko društva prijateljev mladine o vzgoji v družini in socialni službi itd.).

4. Predlagati sodišču, da prisoja v primerih razvez zakonov in pri obravnavanju nezakonitih rojstev očetom višje alimente za otroke.

5. Za preprečevanje širjenja alkoholizma predlagamo:

a) uvede naj le posebna taksa na prodajo alkoholnih pijač. Iz tega naj se osnuje poseben fond pri ljudskem odboru, s katerim naj se podpre proizvodnja brezalkoholnih pijač in s tem doseže znižanje cen tem pijačam.

b) Preko sindikalnih organizacij in delavskih svetov naj se doseže ustanavljanje obratnih bifejev v podjetjih, ki naj prodajajo brezalkoholne pijače in mleko ter cenena topla jedila za industrijsko mladino.

c) Razširi naj se mreža brezalkoholnih in mlečnih restavracij v mestu z ukinitvijo oziroma razvrstitvijo nekaterih gostinskih lokalov na onih predelih mesta, kjer jih je preveč, kar naj odloča posebna komisija. Konkretni predlog je, da se kavarna Figovec spremeni v brezalkoholno restavracijo, dokler ne pride do kake boljše rešitve z novogradnjo.

6. Z ozirom na dokaj visoko število mladine v zavodih predlagamo, naj Dom Titove mladine v Mostah sprejema šoloobvezno mladino, in to dečke od 13 do 17 let starosti, ki so vzgojno zanemarjeni, po individualnih predlogih oziroma presoji.

7. Ustvariti pogoje za otvorenje šolskih mlečnih kuhinj, tako da bomo v doglednem času zajeli vse otroke do 14. leta starosti, za kar je potrebno še 15 teh ustanov. Nato preiti na postopno zajemanje mladine do 18. leta.

8. Spričo visokih režijskih stroškov in zlasti še prevoznih materiala za zdravstvene kolonije in plačevanja najemnin je potrebno preiti na ureditev stalnih domov z:

- a) vlaganjem delnih finančnih sredstev ob predhodnem dogovoru in pogodbi z občinskimi ljudskimi odbori v novo grajene šole, zlasti v višinskih predelih;
- b) ureditvi stavbo Šolske poliklinike na Gorjušah;
- c) pridobitev stavbe v novo priključenih krajih Slovenskega Primorja.

Predlogi s področja Sveta za prosveto:

1. MLO naj v bodočih letih posveti vso skrb in v mejah svojih možnosti kar največ finančnih sredstev za sistematično gradnjo objektov za mladino, njeno učno, vzgojno in telesnovzgojno nego (otroški vrtec, šole, telovadnice, pokrite lope, športna igrišča itd.). Posebno skrb je posvetiti zdravemu razvoju delavske mladine, zato je za potrebe Ljubljane v bližnji bodočnosti treba postaviti vaješke šole ter vsaj enega ali dva vaješka domova.

2. Za boljši telesni razvoj ljubljanske mladine naj se nadaljuje in razširi delo na ureditvi zimskega plavalnega bazena in smučarskih tečajev. MLO naj s svojimi sredstvi po-

maga, da bodo tečaji in taborjenja zajela čim večje število mladine.

3. MLO naj poskrbi za zdrav zabavo otrok in mladine. Zato naj se zgradi otroško zabavišče v Tivolju, organizirajo naj se posebne otroške in mladinske kinematografske predstave z izbranim, razvojni stopnji obiskovalcev ustreznim programom.

4. Dnevniku in drugemu časopisu naj MLO priporoči, da pri izbiri literarnih del, ki jih objavlja v podlistkih z večjo odgovornostjo pazi na njihovo vrednost in da se izogiblje del, ki očitno kvarno vplivajo na mlade ljudi.

5. Stroški za predšolsko vzgojo naj gredo v breme skupnosti. Zato naj se v otroških vrtcih iz proračuna krijejo vsi izdatki za izvajanje vzgojnega programa in vzdrževanje pogojev za vzgojno delo ter za investicije in investicijsko vzdrževanje. Stroške za prehrano, ki jo v otroških vrtcih prejema otroci, pa naj krijejo starši sami. Dosedanji prispevki staršev po njihovi zmogljivosti pa naj ostanejo in naj se koristijo za izboljšanje splošnih vzgojnih pogojev vrtca.

Predlogi Sveta za zdravstvo:

Svet za zdravstvo MLO Ljubljana pa ob zaključku poročila daje ponovno poudarek na dograditvi odnosno ureditvi vseh zdravstvenih zavodov oziroma ustanov, ki so navedene že v samem poročilu. Pri tem je zlasti potrebno imeti pred očmi: Dispanzer za žene, Materinski dom skupaj s porodnišnico, Dečji dispanzer, okrevališče za otroke in mlečne kuhinje. Ne bo odveč, če se na tej problematiki zgodnje preventivne zdravstvene zaščite angažirajo tudi sredstva zavoda za socialno zavarovanje.

OBJAVA

Urado za najdene predmete pri Tajništvu MLO glavnega mesta Ljubljane so bili v času od 21. oktobra 1954 do 31. januarja 1955 izročeni razni predmeti, in sicer:

10 spaljalnih palic, 1 otroška očala, 1 moška jopica, 1 ženski dežnik, 1 par ženskih usnjenih rokavic, 1 kombiniran svinčnik, 1 očala, 2 etujta z nalivnim peresom, 1 šal in copate, 1 ročna košara, 1 brižgalna za mazanje avtomobilov, 1 pokrov avtomobilske osi, ključ, moška ročna ura, 1 parj čebel, 1 pero s suhim črnelom, 1 kombiniran svinčnik, 1 ročna torbica, 1 športna torbica, 1 par otroških čevljev, 1 zapestnica, 1 zlata ženska ročna ura, 1 moški kloбок, razne knjige, zapestnice, denarnice, gotovina in razni drobni predmeti.

Lastniki morejo našteje predmete dvigniti v Tajništvu MLO glavnega mesta Ljubljane, »Kresljac«, soba št. 10-I. med uradnimi urami.

Ce se tisti, ki je stvar izgubil, ne zglaš v enem letu, računajoč od dneva objave najdbe, ali če ne dokaže svoje pravice do predmeta, o čemur ga noče sprejeti, postane najdena stvar splošno lastno premoženje.

Po čl. 10 točki navedena o postopku z najdenimi predmeti (Ur. l. FLRJ št. 93-49) ma najdbitelj izgubljen stvar pravico do nagrade, ki znaša odstotkov od vrednosti stvari.

Okrajni ljudski odbor Ljubljana - okolica

ODLOK

Na podlagi 16. člena ter 2. tč. 64. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih je okrajni ljudski odbor Ljubljana okolica na XXII. skupni seji okrajnega zbora in zbora proizvajalcev dne 31. januarja 1955 sprejel

ODLOK

o spremembi in dopolnitvi odloka o družbenem planu okraja Ljubljana-okolica za leto 1954 (Uradni list LRS, št. 27-398/54, št. 37-554/54 in št. 45-685/54.)

1. člen

V XIV. poglavju — I. razdelek »Delež na dobičku gospodarskih organizacij« — se spremeni delež na dobičku nižje navedenim gospodarskim organizacijam, izražen v stopnjah, ki znašajo:

1. Panoga: Industrija

Stroka	%
122 Lesna industrija	
Lesno industrijsko podjetje Ljubljana	35

5. Panoga: Promet

Avtopromet Kamnik	60
-------------------	----

Delež na dobičku vseh ostalih gospodarskih organizacij ostane neizpremenjen.

V istem razdelku se za prvim odstavkom vstavita tale dva odstavka, ki postaneta drugi in tretji odstavek tega razdelka:

Tesarsko podjetje OZZ Ljubljana okolica — Moste pri Komendi odvaja del dobička, ki bi pripadel okraju, v investicijski sklad okrajne združne zveze Ljubljana okolica. Ta sklad sme OZZ uporabiti le za pospeševanje kmetijstva na območju okraja Ljubljana okolica.

Trgovsko podjetje OZZ Ljubljana okolica in Lesno podjetje Ljubljana okolica odvajata po vplačilu zveznega davka od dobička, ves preostali dobiček v investicijski sklad OZZ Ljubljana okolica. Ta sklad se sme uporabiti le za potrebe, navedene v prejšnjem odstavku.

V istem poglavju se v II. razdelku spremenijo odstotki od dela dobička, ki jih smejo uporabiti nižje navedene gospodarske organizacije za plačilni sklad, takole:

1. Panoga: Industrija

Stroka	%
111 Proizvodnja Elektroenergije »Elektro« Ljubljana okolica, Ljubljana	90
122 Lesna industrija Lesno industrijsko podjetje Ljubljana	90
124 Tekstilna industrija Tovarna sanitetnega materiala, Vir	45

5. Panoga: Promet

Avtopromet Kamnik	80
-------------------	----

Odstotki od dela dobička, ki jih smejo uporabiti za plačilni sklad ostale gospodarske organizacije, ostanejo neizpremenjeni.

2. člen

V XIX. poglavju — »Sredstva za investicije« — postane dosežani odstavek posebnih razdelkov za naslovom »A. Okrajni kreditni sklad za investicije«. Za tem razdelkom se doda nov razdelek, ki se glasi:

B. Sklad za finansiranje komunalne dejavnosti in družbenega standarda

V sporazumu z gospodarskimi organizacijami se ustanovi pri okrajnem ljudskem odboru Ljubljana okolica sklad za fi-

nansiranje komunalne dejavnosti in družbenega standarda, v katerega prispevajo gospodarske organizacije iz skladov za samostojno razpolaganje tele zneske:

Stroka	V 000 din
111 »Elektro« Ljubljana okolica, Ljubljana	1.100
118 Tovarna gumbov Kamnik	50
Tesnilka, Medvode	1.500
Rudnik barita, Pleše	200
Keramično kemična industrija, Kamnik	500
117 »Titan«, Kamnik	2.000
Tovarna kovanege orodja, Kamnik	50
»Mlinostroji«, Domžale	200
119 »Elma«, Črnuče	2.300
120 »Kamnik«, Kamnik	17.500
»Color«, Medvode	3.500
»Helies«, Domžale	800
Kemična tovarna, Domžale	1.500
121 Kresniška industrija apna, Kresnice	500
122 Kombinirano lesno industrije, Logatec	1.500
Lesna industrija Domžale	100
Lesna industrija Polhov Gradec	200
Lesno industrijsko podjetje Podpeč	3.000
»Stol«, tov. upog. pohištva, Duplica	15.000
Tovarna glasbil, Mengeš	100
»Zales«, Litija	375
123 Tovarna celuloze, Goričane	3.000
Tovarna papirja Količevo	5.000
124 »Induplati«, Jarše	3.500
»Motvoz in platno«, Grosuplje	500
»Rašica«, tov. čipk in pletenin, Gmejnje	500
»Svilanit«, Kamnik	1.000
Tekstilna tovarna, Medvode	1.500
Tovarna filca, Mengeš	200
Tovarna sanitetnega materiala, Vir	500
»Trak«, Mengeš	300
»Universale«, Domžale	50
125 Industrija usnja, Vrhnika	1.500
»Toko«, Domžale	500
Tovarna usnja, Kamnik	5.000
Tovarna usnja Smartno pri Litiji	1.200
127 Mestno podjetje Stična	250
Milnsko podjetje Domžale	1.000
Zivilska industrija, Kamnik	500
412 Okrajno gradbeno podjetje Domžale	100
Dolenjsko gradbeno podjetje Grosuplje	1.500
Okrajno gradbeno podjetje Ljubljana	200

Skupaj 79.775

3. člen

V XXI. poglavju — »Skladi« — se v razdelku »A. Sklad za obnovo, gojitev in varstvo gozdov« za sedmim odstavkom doda nov odstavek, ki se glasi:

Iz sredstev okrajnega gozdnega sklada se izloči znesek 60.000.000.— din (šestdeset milijonov dinarjev) za kritje neparavnane prispevka za potrebe Ljudske republike Slovenije.

4. člen

Ta odlok velja takoj, uporablja pa se od 1. januarja 1954.

Predsednik OLO: Miha Berčič, l. r.

SPREJEM ODLOKA

O UVEDBI OBČINSKEGA PROMETNEGA DAVKA

V Uradnem listu FLRJ z dne 29. decembra 1954 je izšla uredba o spremembah in dopolnitvah uredbe o prometnem davku, ki se je začela uporabljati dne 1. januarja 1955. S to uredbo je odpadlo pobiranje prometnega davka po tarifni št. 89 Del A tarife in po tarifni št. 10 in 11 Del B tarife za zasebno obrtništvo. Ljudski odbori se s citirano uredbo pooblašajo, da smejo predpisati prometni davek na izdelke in storitve zasebnih obrtnikov in drugih zasebnih oseb.

Uvedba tarife občinskega prometnega davka zahteva predhodno analizo ekonomsko planskega sektorja ter podroben študij upravno pravne službe tuk. OLO.

Da ne bi zaradi časovne omejitve nastala vrzel pri pobiranju občinskega prometnega davka, ki ga privatni sektor vračunava v cene svojih izdelkov in uslug, predlagamo, da okrajni ljudski odbor izda odlok o uvedbi občinskega prometnega davka, ki se naj uporablja že od 1. januarja 1955 in ki naj bi veljal, dokler ne bo predložena in sprejeta tarifa občinskega prometnega davka.

V letu 1954 je bil pobran prometni davek od obrtnikov in ostalih zasebnikov v približnem znesku 100.000.000 din, ali povprečno 8.000.000 din na mesec. Po novih predpisih o prometnem davku se predvideva, da bo ta dohodek na zveznem prometnem davku zmanjšan za štiri petine, to je za približno 6.500.000 din mesečno in se torej predvideva, da bo pobranih le 1.500.000 din. Za kritje tega primanjkljaja in da bo omogočeno nemoteno izvajanje občinskih proračunov, se uvaja občinski prometni davek, ki se naj predpiše s predloženim odlokom o uvedbi občinskega prometnega davka in ki se glasi:

ODLOK

o uvedbi občinskega prometnega davka od proizvodov in storitev zasebnih obrtnih delavnic, zasebnih obrtnikov in drugih zasebnikov

Na podlagi 8. točke 64. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih ter 3. člena uredbe o prometnem davku (Uradni list FLRJ, št. 55-474, 1953) in II. odstavka V. dela tarife prometnega davka (Uradni list FLRJ, št. 55-659, 1954) ter po pritrditvi Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS, je Okrajni ljudski odbor Ljubljana-okolica na XXII. skupni seji okrajnega zbora in zbora proizvajalcev, dne . . . sprejel

ODLOK

o uvedbi občinskega prometnega davka od proizvodov in storitev zasebnih obrtnih delavnic, zasebnih obrtnikov in drugih zasebnikov

1. člen

Uvede se občinski prometni davek od proizvodov in storitev zasebnih obrtnih delavnic, zasebnih obrtnikov in drugih zasebnikov na območju okraja Ljubljana-okolica.

2. člen

Do izdaje tarife občinskega prometnega davka se pobira v okraju Ljubljana-okolica od zasebnih obrtnih delavnic, zasebnih obrtnikov ter drugih zasebnikov občinski prometni davek po stopnjah, določenih s tarifno številko 89 Dela A in tarif. št. 10 in 11 Dela B tarife zveznega prometnega davka (Uradni list FLRJ, št. 13-151, 1954 in št. 25-266, 1954) od prometa tistih proizvodov in storitev, ki v tarifi zveznega prometnega davka, katera se uporablja od 1. januarja 1954 (Uradni list FLRJ, št. 55-659, 1954), niso posebej imenovani in za katere se po tej tarifi ne pobira zvezni prometni davek.

3. člen

Odlok o uvedbi okrajnih taks in prometnega davka v okraju Ljubljana-okolica (Uradni list LRS, št. 39-471, 1953 in Uradni list LRS, št. 15-243, 1954) ostane v veljavi, kolikor ni v nasprotju z določbami tega odloka.

4. člen

Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem listu LRS, uporablja pa se od 1. januarja 1955.

Predsednik OLO: Miha Berčič, l. r.

ODLOK

Na podlagi 20. in 117. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah in odloku odbornikov ljudskih odborov (Ur. l. LRS, št. 31-102, 1953) ter 6. točke 67. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih v zvezi s sklepom zbora proizvajalcev o prenehanju mandata, je OLO Ljubljana-okolica na XXII. skupni seji obeh zborov dne 31. januarja 1955 sprejel

Odlok

o razpisu nadomestnih volitev

1. člen

Razpisujejo se nadomestne volitve v 2., 8., 12. in 35. volilni enoti za volitve v zbor proizvajalcev okrajnega ljudskega odbora Ljubljana-okolica.

2. člen

Ker so se odborniki zbora proizvajalcev za 2., 8. in 35. volilno enoto Desan Bajec, Grosuplje št. 145, Jože Pintar, Logatec št. 120, in Matej Kirbus, Vrhnika, Idrijska cesta, odpovedali mandatu in je zbor proizvajalcev njihovo odpoved sprejel, odborniki zbora proizvajalcev za 12. enoto Viktor Svete, Podpeč 35, pa je umrl dne 7. oktobra 1954, jim je mandat prenehal.

Nadomestne volitve bodo v sredo, dne 30. marca 1955.

3. člen

Ta odlok začne veljati takoj po objavi.

Predsednik OLO: Miha Berčič, l. r.

ODREDBA

Na podlagi odloka Izvršnega sveta FLRJ o rokih za izdajo delovnih knjižic (Ur. l. FLRJ, št. 43-535, 1954) ter odloka Iz-

vršnega sveta LRS o rokih za zamenjavo ozkr. izdajo delovnih knjižic (Ur. l. LRS, št. 48-184, 1954) je Okrajni ljudski odbor Ljubljana-okolica na podlagi 108. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih na XXII. skupni predložil vseh potrebnih dokumentov 31. januarja 1955 sprejel

Odredbo

o rokih za zamenjavo oziroma izdajo delovnih knjižic

1

Delovne knjižice, predpisane z uredbo o delovnih knjižicah (Ur. l. FLRJ, št. 7-65, 1952) morajo biti zamenjane oziroma izdane do 1. aprila 1955 na vsem območju okraja Ljubljana-okolica.

2

V mejah roka iz 1. točke te odredbe se za posamezne faze dela pri zamenjavi oziroma izdaji delovnih knjižic določijo ti-le roki:

a) gospodarske in družbene organizacije, uradi in zavodi ter zasebni delodajalci morajo vložiti prijave za izdajo delovnih knjižic z ustreznimi listinami do 10. februarja 1955;

b) biro za posredovanje dela za mesto in okraj Ljubljana mora predložiti prijave z ustreznimi listinami posebni komisiji za priznanje delovne dobe pri Zavodu za socialno zavarovanje za mesto in okraj Ljubljana do 1. marca 1955;

c) komisija za priznanje delovne dobe pri Zavodu za socialno zavarovanje za mesto in okraj Ljubljana mora izdati odločbe o priznanju delovne dobe do 15. marca 1955.

3

Ce komisija za priznanje delovne dobe za mesto in okraj Ljubljana ne more izdati odločbe o priznanju delovne dobe za celotno zadrževano zaposlitev, ker delavec ali uslužbenec še ni predložil vseh potrebnih dokazil za določen čas zaposlitve, izda odločbo o priznanju delovne dobe za tisti čas zaposlitve, za katerega so dokazila priložena, s pripombo, da bo o priznanju ostale delovne dobe odločila, kadar bodo dokazila predložena.

4

Organi biroja za posredovanje dela za mesto in okraj Ljubljana in organi inspekcije za delo MLO Ljubljana in OLO Ljubljana-okolica so pooblaščen, da nadzirajo izvajanje opravil iz druge točke te odredbe ter da predlagajo kršitelje v kaznovanje pristojnemu sodniku za prekrške zaradi prekrška po 4. točki odloka Izvršnega sveta LRS o rokih za zamenjavo oziroma izdajo delovnih knjižic (Ur. l. LRS, št. 48-184, 1954).

5

Ta odredba velja takoj in se objavi v »Glasniku«, uradnem glasilu MLO Ljubljana in OLO Ljubljana-okolica.

Predsednik OLO: Miha Berčič, l. r.

Izdaja založništvo »Ljubljanski dnevnik«, direktor Stane Skrabar, odgovorni urednik Ivo Tavčar